

СТАНОВИЩЕ

от д-р Петя Иванова Несторова

доцент в Центъра по езиково обучение при Университета по хранителни технологии

на дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен 'доктор'

в област на висше образование **2. Хуманитарни науки**

професионално направление **2.1. Филология**

докторска програма **Съвременен български език – Синтаксис**

Автор: *Димитър Паунов Георгиев*

Тема: *Копулативен тип предикативни отношения в българското сложно изречение*

Научен ръководител: *доц. д-р Петя Николова Бъркалова – ПУ „Паисий Хилендарски“*

Със заповед № Р33-2843/10.06.2019 год. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определена за член на научното жури за осигуряване на процедура за защита на дисертационен труд на тема „*Копулативен тип предикативни отношения в българското сложно изречение*“ за придобиване на образователната и научна степен ‘доктор’ в област на висше образование **2. Хуманитарни науки**, професионално направление **2.1. Филология**, докторска програма **Съвременен български език – Синтаксис**. Автор на дисертационния труд е **Димитър Паунов Георгиев** – докторант в редовна форма на обучение към катедра „Български език“ с научен ръководител доц. д-р Петя Николова Бъркалова от ПУ „Паисий Хилендарски“.

Представеният от Димитър Паунов Георгиев комплект материали на хартиен носител е в съответствие с чл. 36 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ.

Подчинените изречения в прикопулна позиция не са проучени в детайли, освен това по този въпрос са изказвани и доста различни мнения, така че темата на дисертацията е интересна и дисертабилна. Безличността е изследвана в българското езикознание, но от гледна точка на хипотаксиса в сложното изречение темата не е систематизирана и изчерпателно работвана досега и по тази причина тя е особено актуална. Съвсем логично дисертацията е посветена на проблематика, с която се занимава научната ръководителка на

докторанта, той доразвива нейни идеи, като представя и свои проучвания, анализи и изводи. Трудът на Димитър Георгиев е интересен заради избраната тема, заради актуалността на проблемите и не на последно място заради отличната работа на автора.

Дисертацията има класическа структура със стройна организация на текста. Докторантът показва отлично познаване на изследвания проблем: първо е направено подробно диахронно изследване, след което се представя съвременното състояние на проблема. В същинската част, подкрепен от изследванията на известни български и чуждестранни синтактици и генеративисти, докторантът извежда свои тези и доказателства. Стройната и логична последователност на отделните части, ясният изказ, което е по-рядко срещано при младите учени, са част от положителните страни на текста. Димитър Георгиев показва отлична библиографска осведоменост по въпросите, засегнати в неговия труд. Той борави с научните факти не само статистически, но и аналитично: привежда редица доказателства към идеите си, като се позовава на проучванията по въпросите на безличните изречения, сложното съставно изречение с подчинени подложни, сказуемноопределителни – подчинените изречения в прикопулна позиция. Докторантът задълбочено изследва проблемите в текста, представя всички гледни точки в научната литература, след което формулира своите виждания научно аргументирано.

Научният фундамент на изследването принадлежи на генеративния синтаксис, но заедно с него докторантът употребява и част от традиционната терминология, отнасяща се до подчинените изречения. Този подход е съвсем логичен, тъй като в дисертацията се разглеждат тезите на учени и от двете платформи. Така резултатите и изводите намират приложение в парадигмата и на генеративната, и на традиционната граматика. Формалното описание на езика като изследователски подход дава възможност на докторанта да потърси и представи синтактични доказателства за своите изводи и заключения, а боравенето с традиционни термини прави текста достъпен за всеки езиковед и доближава двете гледни точки: генеративизъм и традиционен подход. Водещ в изследването е емпиричният метод.

Димитър Георгиев борави точно и компетентно с теоретичния апарат както на традиционната, така и на генеративната граматика, което не е лесно за начинаещ млад учен, той умее да извлича необходимата му информация от различни научни изследвания, като подхожда аналитично и критично към нея. Това доказва изградени качества на човек, който е усвоил уменията да си служи с научни факти, да ги използва за своите цели, за да подкрепи идеите си, да формулира успешно на тази основа заключения и изводи.

Дисертацията има редица приноси: 1) първо детайлно проучване на различните видове подчинени изречения в прикопулна позиция; 2) подробна класификация на видовете и подвидовете; 3) детайлен анализ на всеки един подвид; 4) представяне на формалните му

показатели; 5) изключително подробно разглеждане на структурата на всеки подвид; 6) важен коментар на формалните и лексикални особености на всяка от съставките в структурата; 7) богат ексцерпиран материал.

Приложението представя в таблица класификацията на подчинените изречения в прикопулна позиция и изводите, до които се стига в дисертацията в резюмиран вид, което е изключително ценно като източник на бърза информация за мнението на докторанта и дава възможност за лесно ориентиране в изследваните проблеми.

Докторантът има пет публикации по темата на дисертацията, които представят различните етапи на работата му.

Резултатите от изследването му потвърждават някои научни факти, а други се доразвиват и изясняват. Изводите и заключенията в дисертацията са личен принос на автора и показват неговата задълбочена работа с научната литература по въпроса. Той умее да работи и анализира научен текст, да изгражда хипотеза, която да докаже или отхвърли след подробен анализ и прилагане на синтактични аргументи.

Авторефератът е разработен според изискванията и точно резюмира отделните глави на дисертацията, правилно представя основните наблюдения и резултати, до които докторантът е достигнал.

Препоръчвам на докторанта да публикува своята дисертация. По мое мнение това изследване трябва да получи популярност и да стигне до езиковедите, които се интересуват от проблема в България и извън нея.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Дисертационният труд *съдържа научни и научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката* и отговарят на всички изисквания на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и съответния Правилник на ПУ „Паисий Хилендарски“. Представените материали и дисертационни резултати **напълно** съответстват на специфичните изискванията на Филологическия факултет, приети във връзка с Правилника на ПУ за приложение на ЗРАСРБ.

Дисертационният труд показва, че докторантът **Димитър Георгиев притежава** задълбочени теоретични знания и професионални умения по научната специалност 05.04.17. *Български език – синтаксис*, като **демонстрира** качества и умения за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Поради изложеното становище убедено давам своята *положителна оценка* за проведеното изследване, представено от дисертационния труд, автореферата, постигнатите резултати и приноси, и *предлагам на почитаемото научно жури да присъди образователната и научна степен ‘доктор’* на Димитър Георгиев в област на висше образование **2. Хуманитарни науки**, професионално направление **2.1. Филология**, докторска програма **Съвременен български език – Синтаксис**.

19.06.2019 г.

Изготвил становището: .....

доц. д-р Петя Несторова